

Reactie van de landelijke dienstverleners op de besparingen van de Vlaamse regering

Oktober 2026

MYCORRHIZA

Op een mooie herfstdag, volop paddenstoelentijd, waaide plots een kille wind doorheen de cultureel-erfgoedsector. Elf landelijke erfgoeddienstverleners worden geconfronteerd met een besparing van 30% op hun werkingssubsidie: middelen die ten koste gaan van gedreven medewerkers die zich met hart en ziel inzetten voor de ondersteuning van erfgoedgemeenschappen -en organisaties in heel Vlaanderen en Brussel.

Een politieke keuze die gaat snijden tot op ons bot en waarvan we de effecten nog niet kunnen voorzien. Het zout in de wonde is echter de bijhorende argumentatie, met woorden als “tussenstructuur”, “niet essentieel” en “maar van bovenlokaal belang”. Het is een omschrijving waarin we ons niet herkennen.

Ongewild moeten we daarbij denken aan overtollige uitwassen en woekerende misvormingen. En dat klopt uiteraard niet. Wij zijn er immers niet voor onszelf, maar stellen ons ten dienste van anderen. Denk aan de makers van tentoonstellingen, collecties, publicaties en podcasts, archieven, processies, lezingen, tijdschriften, inventarissen, erfgoedwandelingen, ... Zij verbinden erfgoed met mensen en met de samenleving. Zij zijn de scheppende kunstenaars van ons geheugen en onze erfgoedgemeenschap.

Dienstverlenende organisaties zijn bovendien diep geworteld in erfgoed-gemeenschappen. Dicht bij de mensen en vóór de mensen. We zijn geen gammele constructies bovenop lokale en regionale spelers, integendeel. Wij zorgen voor extra kennis, expertise, energie en dynamiek. Door particulieren, organisaties en besturen te ondersteunen bij hun erfgoedwerking, over beleidsdomeinen heen en vaak in dialoog met andere sectoren zoals de kunsten en de zorg. Zo maken we kruisverbindingen met alle andere actoren in dit erfgoednetwerk, waardoor synergie, verbinding en een groter bereik ontstaat.

Vanuit onze verschillende expertises, thema's en erfgoedtypes zijn we tegelijk gespecialiseerd, vernetwerkt én complementair. De ene kan niet zonder de andere: we steunen letterlijk en figuurlijk op elkaar. Wat we doen is misschien minder zichtbaar, maar van vitaal belang voor alle actoren in de erfgoedsector. En dat roept dan weer een ander levendig beeld op: dat van mycorrhiza.

Mycorrhiza is een symbiotische samenlevingsvorm van fungi en planten die met hun wortels onderling levensnoodzakelijke mineralen en suikers uitwisselen. Zonder die wisselwerking via quasi onzichtbare schimmeldraden kunnen de grote bomen in het bos

eenvoudigweg niet overleven. Oftewel: knippen in het jarenlang zorgvuldig opgebouwde en onderling nauw verweven ecosysteem dat de cultureel-erfgoedsector is, blijft niet zonder risico.

Namens de landelijke erfgoeddienstverleners

Archiefpunt

Bibliothecair Erfgoed

Bokrijk | Vakmanschap en Erfgoed

CAG. Centrum Agrarische Geschiedenis

CEMPER, Centrum voor Muziek- en Podiumerfgoed

CKV. Archiefzorg beeldende kunstarchieven

ETWIE. Expertisecel voor technische, wetenschappelijk en industrieel erfgoed

Histories \ voor en door erfgoedvrijwilligers

PARCUM. Expertisecentrum voor religieuze kunst en cultuur

TOON | Actief met zorgarchief

Vlaams Architectuurinstituut Kenniscentrum

www.erfgoeddienstverleners.be